

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

08.05.2013 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ По-печеливша година за фирмите

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/05/07/2055547_po-pechelivsha_godina_z_firmite/

В контраст с бавния икономически растеж корпоративният сектор е увеличил печалбите си през миналата година. Освен това броят на активните фирми, които са подали данъчни декларации, расте. Това показва статистиката на Националната агенция за приходите, която беше предоставена на "Капитал Daily".

Според данните през миналата година общата печалба (преизчислена за данъчни цели) на фирмите е 15.7 милиарда лева и това е с 10% повече в сравнение с 2011 г. За този период декларации са подали 390.9 хил. фирми, или с четири процента повече в сравнение с предходната година.

Общата сума на декларираните загуби през 2012 г. пък намалява до 5.53 млрд. лв., което е с 12% под общите загуби за предходния период.

Къде се печели и губи

Разбивката по браншове показва, че през миналата година печалбите в енергийния сектор са спаднали с 2.4%. В една група те се топят по-бързо от оставалите - това са медии, телекоми, интернет, звукозаписните компании, където печалбите се свиват с 20.5%.

Интересна се оказва динамиката на декларираните загуби, от която може да се види в кои сектори протича по-сериозно възстановяване. Такива са преработващата промишленост, където общата сума на загубите се свива почти двойно до 678 млн. лв.

С 10% се свиват загубите в търговията, като там номинално числата са високи, защото е концентриран много бизнес.

Това е и браншът, в който оперират най-голям брой компании според статистиката на НАП – общо 71 хил. Дружествата в този бранш са два и половина пъти повече, отколкото във всеки друг сектор, взет поотделно, с изключение на малките фирми.

Компаниите, които не са посочили конкретна икономическа дейност (там са основно малки и средни фирми), са единствената група, в която общият брой на подадените декларации се е увеличил, докато във всички останали сектори броят на компаниите е намалял.

Какво показва статистиката

Данните обхващат декларираните печалби и загуби за конкретната година, но те не могат да се съпоставят с приходите от корпоративен данък за конкретната година. Причината е, че месечните постъпления от корпоративен данък до миналата година се формираха от авансови вноски, които се изчисляваха спрямо печалбата за предходната година, и само в края на първото тримесечие при счетоводното приключване на предходната година фирмите доплащат данък, ако авансовите им вноски не покриват техните реални задължения.

Възможно е и обратното – авансовите плащания да надхвърлят реалните задължения, при което държавата да възстанови надвнесен данък. Затова декларираните данъчни печалби може да служат като показател за общо състояние на браншовете, но трудно може да се засече кога финансовият резултат ще осигури съответните приходи в бюджета.

✓ Трудно начало

http://www.capital.bg/biznes/kompanii/2013/05/07/2055538_trudno_nachalo/

Трудно. Така може да се определи началото на годината за българския бизнес, ако се съди по отчетите на публичните дружества (търгувани на борсата) за първото тримесечие. И макар за някои от тях периодът да е донесъл сериозно повишение на приходите, при доста намаляват или остават без промяна.

Положението не е розово, като се има предвид, че и първото тримесечие на миналата година беше слабо. Според представители на бизнеса политическата криза в страната има слабо влияние върху дейността им. По-скоро причините са същите, които тормозят българската икономика години наред – свито вътрешно потребление и безработица, несигурност, спад на основни пазари като ЕС и недостатъчен ръст на износ за нови региони.

Макар на борсата да се търгуват малък брой компании, той може да се приеме донякъде за представителен за доста сектори, а и за тенденциите в икономиката като цяло.

Добре, че е износът

Традиционно износителите се справят по-добре, макар че и за тях не липсват трудности - например машиностроителните компании започнаха да забавят темпо още през миналата година. Производителят на акумулатори "Монбат" обаче отчита ръст и на продажби, и на печалба в сравнение с първото тримесечие на миналата година, макар и с намаление на износа за основния си пазар – Франция.

Като стойност спадът е с едва 30 хил. евро до 3.43 млн. евро, но като дял понижението за година е с 6 процентни пункта до 15% от общия експорт на компанията. Това се компенсира от по-високи продажби на други пазари като Германия,

Холандия и различни държави, заемачи по-малък дял в продажбите. Като цяло експортът на "Монбат" е нараснал с 37% до 23 млн. евро.

Увеличение на производството и продажбите има и производителят на алуминиеви изделия "Алкомет" - Шумен, което изнася почти цялата си продукция. През първото тримесечие произведената и продадена валцова и пресова продукция на фабриката е нараснала с 12% на годишна база и всеки месец средните продажби са били за 24.4 млн. лв.

От компанията посочват, че през първите три месеца на годината производствените им мощности са били натоварени 100%, а освен нараснало търсене на вътрешния пазар износът се е покачил с 13%. Очевидно компанията започва да се възстановява, след като през миналата година приходите и печалбата и се свиха.

Основните пазари на "Алкомет" са в Западна Европа, като усилията на ръководството са да осигурява клиенти от различни държави, се посочва в доклада за дейността. Паралелно с пълното натоварване на мощностите текат и нови инвестиции за увеличаване на капацитета – до две години в пресовия цех трябва да заработят две нови линии.

Европейско финансиране ще се използва частично и за нова система за пречистване и пускане на още четири нови пещи за фолио и алуминиеви рулони, като общата стойност на проекта е 7.6 млн. лв. Половината са от европейските фондове, като проектът трябва да бъде завършен през тази година, се посочва още в доклада на компанията.

Макар и със значителни нови инвестиции, развитието на "Алкомет" показва общата тенденция в българската индустрия – голяма част от новите производства изискват по-малко персонал, повече обучени хора и по-малко разходи за заплати.

С ръст на приходите и печалбата е и производителят на медикаменти за ветеринарната медицина "Биовет". Основна част от продукцията предприятието от Пещера отива за износ. Стабилни резултати в началото на годината показва и производителят на торове "Неохим", който успява да отчете лек ръст на продажби и печалба. През 2012 дружеството изкара тежка година, като излезе на загуба. В групата на компаниите с ръст на приходи от продажби и печалба е и "Проучване и добив на нефт и газ", както и "КРЗ Одесос", което успява да се справи със загубата и вече е на плюс.

"Като цяло някъде има нарастване на приходи (сред публичните компании - бел. ред.), но общото ми усещане е по-скоро за застой", коментира Кирил Бошов, председател на управителния съвет на "Еврохолд България" - холдинг, който се занимава с търговия, лизинг на автомобили и финанси. По думите му януари и донякъде февруари са били относително добри, но след това наяве са излезли негативни тенденции.

Бошов смята, че влияние са оказали и предсрочните избори, но в никакъв случай те не са били основната причина за застой на икономиката. "Основните причини са като от последните години – слабо вътрешно потребление. В някаква степен бизнесът свикна да работи в ситуация на несигурност – преди беше икономическа, сега е политическа", добави той.

Да не става по-зле

Като цяло обаче повечето компании продължават да се борят с трудностите. Например дървопреработвателното дружество "Лесопласт" - Троян, свива обема на произведените дървесни плоскости с 20%, а на шперплат – с 3.5%. От компанията обясняват, че причината за по-малкото производство на шперплат са нередовните доставки на суровини. На 10 март е било спряно производството на фазер заради намалено търсене и натрупване на големи складови наличности. По-голямата част от продукцията на компанията се изнася. Заради намаленото производство и невъзможността част от разходите да се свият компанията е излязла на загуба, резултат от невъзможността разходите да се свият заедно с приходите. Още едно дружество, свързано с мебелната индустрия, отчита спад - "Никром – тръбна мебел", Ловеч.

Компанията, която е подизпълнител на "Икеа", няколко германски и италиански мебелни фирми, има 15% понижение на продажбите. През тази година обаче ръководството планира да инвестира в нови технологии и да увеличи приходите от мебели със собствена марка, се посочва в бележките към отчета. Интересни зависимости има и в резултатите на електроразпределителните дружества – докато двете на "Енерго-про" отчетат спад в приходите, тези на "ЧЕЗ Електро" растат.

Само за три месеца просрочените вземания на "Енерго-про продажби" са нараснали с 1.6% до 28.3 млн. лв., а тези на "Енерго-про мрежи" - с 20 на сто до над 1 млн. лв. Цветослав Цачев, ръководител "Анализи" в инвестиционния посредник "Елана трейдинг", определи изненадите в отчетите за първото тримесечие като "по-скоро негативни", но по думите му не е имало и основания да се очаква подобрение.

Едни и същи фактори се виждат и в последните отчети – свито търсене, особено на вътрешния пазар, влошаване на нормата на печалба и мерки от фирмите срещу кризата, които включват намаление на разходи, на инвестиции и на дълговете им, добави Цачев.

Трудни за прогнозиране

И Цачев, и Кирил Бошов не се ангажираха с прогнози какво очаква българските компании в идните месеци. Бошов обаче е донякъде и оптимист, защото след трудностите на икономическата и политическата несигурност по-скоро следва подобрение. Заместник-председателят на Българската стопанска камара Камен Колев прогнозира, че няма да има сериозни промени в посока растеж или осезаем спад в следващите месеци.

"Ако говорим за БВП, ръстът му ще се колебае между 0 и 1%, а вътрешното потребление ще си остане свито. По отношение на износа не очакваме по-осезаем темп на нарастване, свит е основният ни пазар в ЕС", коментира Колев. Според него шансовете за ръст на българските компании са повече износ в държави като Турция, Китай, изобщо на източни пазари, където всъщност вече се вижда и увеличение, което донякъде компенсира спада на традиционните потребители на българска продукция.

От БСК смятат, че определено годината ще бъде добра за тези дружества, които успеят да пласират продукция на външни пазари. В България безработицата ще си остане сериозен проблем, което означава още по-голямо свиване на вътрешната консумация. Проблемите обаче се трупат един по един – дори и при свито потребление местното

производство намалява за сметка на вноса, което още повече задълбочава проблемите с безработицата, ниските доходи и общата стагнация.

"Според наши проучвания 2/3 от храната, продавана в България, вече е внос и тази тенденция се задълбочава. Това свива консумацията още повече, включително и на електроенергията, и удря още много дейности", обясни Колев. Според него вътрешното потребление трудно може да бъде задвижено, така че изходът за българския бизнес е пробив навън. "Лошото е, че нашият износ е нискоиновативен, силата ни е ишлемето. Все пак и простите дейности носят определени приходи", каза още заместник-председателят на БСК.

По-различни фактори

Има компании, чиито резултати не са повлияни от икономическото състояние в държавата, а от специфични фактори. Производителят на опаковки за цигарената индустрия "Юрий Гагарин" продължава да губи приходи, а за периода излиза и на загуба. Компанията обаче реално загуби основна част от бизнеса си, след като през миналата година с лобистки поправки беше забранено производството на цигарени гилзи в България.

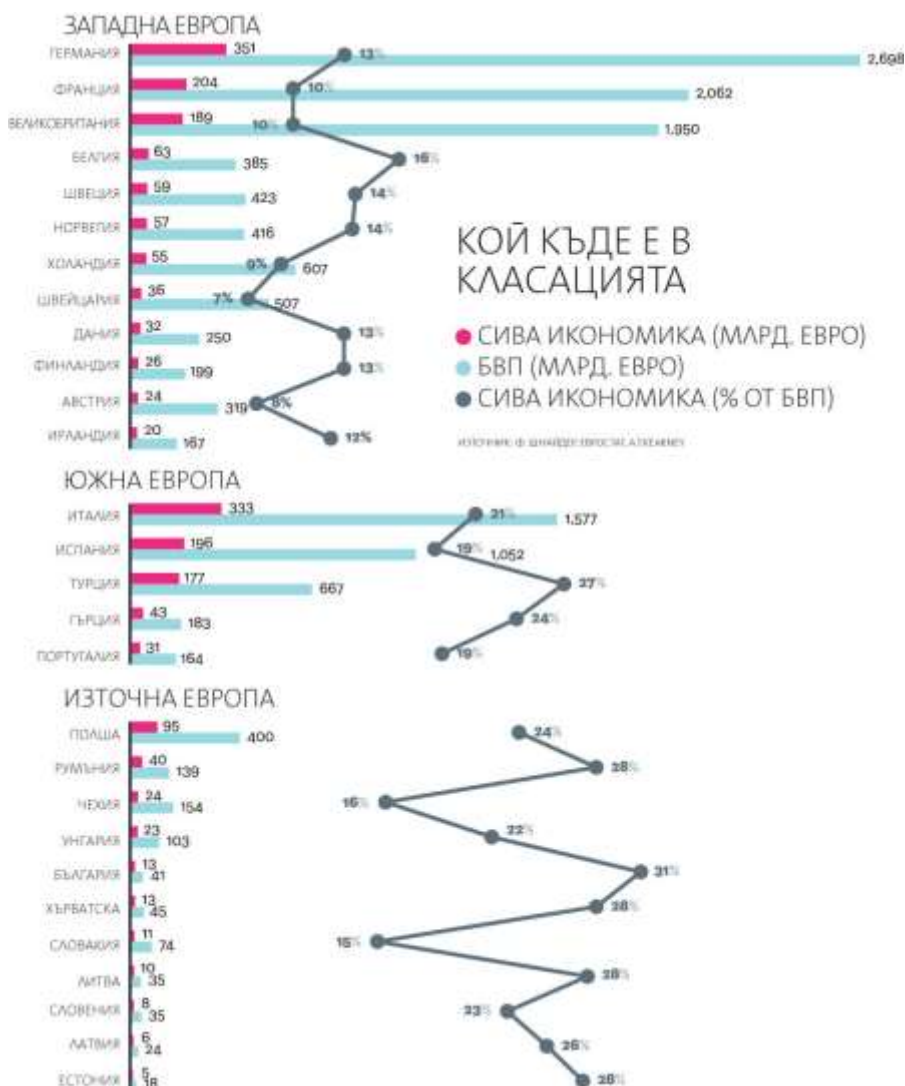
"Параходство БРП" също свива приходите си, но пък успява да излезе на печалба. От компанията обаче съобщиха, че пускането в експлоатация на Дунав мост 2 вероятно ще доведе до изключителен спад в дейността на Фериботен комплекс Видин, а фериботът на БРП "Бдин", извършващ в момента превози между Видин и Калафат, ще бъде спрян. Без значение от факторите картината в българския бизнес засега не остава добра, което не позволява да се задвижи основният мотор - за създаване на нови работни места и повишаване на доходите.

✓ Сивата икономика в България ще достигне 12.9 млрд. евро през 2013 г.

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/05/07/2055285_sivata_ikonomika_v_bulgarii_shte_dostigne_129_mlrld/

Кризата е принудила все по-голяма част от европейците да си спестяват плащането на данъци. В годината, когато ефектът от нея се усети най-силно в Европа - 2009 г., делът на сивия сектор от БВП на европейските страни се е покачил за първи път след над 5 години последователен спад и достига почти една пета от икономиката. Все пак обаче новините за тази година са добри. Според проучване на "Visa Европа", изготвено от проф. Фридрих Шнайдер от Johannes Kepler University в Австрия, през 2013 г. се очаква сивата икономика да намалее с половин процентен пункт като дял от БВП до 2.153 трлн. евро като абсолютна стойност.

България обаче продължава да държи първенство по дял на икономиката "на тъмно" сред всички 31 европейски държави, включени в проучването – страните от ЕС, Турция, Хърватия, Норвегия и Швейцария. През тази година се очаква тя да достигне 12.9 млрд. евро, или 31.2% от прогнозния БВП на страната.

Защо не на светло

Недекларираният труд е в основата на две трети от сивата икономика в Европа, а останалата една трета е резултат от непълната отчетност от страна на бизнеса, става ясно още от доклада.

Според друг доклад, изготвен от Световната банка миналата есен, сивият сектор в България е най-вече в нископлатените работни места и тези на половин работен ден. По-голяма част от работещите на сиво са били дългосрочно безработни в сравнение с хората, които декларират доходите си. Работата на тъмно се оказва спасителна сламка и когато икономиката не расте или в случаите, в които държавата не е в състояние да осигури обезщетения за безработица за значителна част от работната сила.

Кой се крие

Към сенчестия сектор най-много допринасят секторите строителство, търговия, производство, туризъм и транспорт. В строителството според доклада традиционно не се декларира цялата дейност, особено при работа с подизпълнители. За Европа в отрасъла 31% от добавената стойност се "генерира" на тъмно, сочат данните от доклада. Голяма част от сивата икономика в сектора се дължи и на недеклариран труд, като това се наблюдава и при търговците на дребно. Според доклада на компанията за технологични разплащания малките и средни предприятия, при които голяма част от малките плащания се извършват в брой, са склонни да избягват данъците. Селското стопанство се нарежда сред секторите с най-много недеклариран труд, докато при по-тежко регулираните сектори, например този на финансовите и електроуслугите, почти няма сива икономика.

В България пък най-голям дял "неофициални работници" има в селското стопанство (54%) и търговията (24%), а най-малко са те в образованието, публичния сектор и финансовите услуги – около 1%.

[Вестник Сега](#)

✓ Бизнесът не хваща вяра на обещанията на партиите

<http://www.segabg.com/article.php?id=647738>

Липсата на точни и ясни мерки, с които предизборните обещания на политиците могат да станат действителност, е основната причина бизнесът да е скептичен към партиите. Конкретни данни за това недоверие представи вчера Българската търговско-промишлена палата (БТПП) след анкета сред своите членове. Според 53% от запитаните представители на бизнеса липсват конкретни мерки за осъществяването на предизборните ангажименти. 54% от компаниите смятат, че няма реални обосновки за изпълнението на топприоритета на повечето формации - заетостта. Вдигането на преките данъци и обещавани промени в ДДС за отделни групи стоки според бизнеса ще доведат до увеличаването на сенчестата икономика. Това мнение подкрепят 73% от хората в бранша. Според почти половината от тях пипането на данъците ще доведе и до ръст на безработицата.

Само 5 на сто от анкетираните сочат, че увеличаването на данъчната тежест ще допринесе за вдигането на приходите в бюджета. 78% мислят, че другият основен проблем - монополите, е оставен без ясни стратегии от повечето партии. Същото е положението и в останалите ключови сектори. Няма яснота какво ще се прави в здравеопазването, пенсионната система, както и в образованието.

✓ Българите в чужбина могат да се освободят от здравни осигуровки у нас

<http://www.segabg.com/article.php?id=647756>

Българските граждани, които живеят в чужбина, вече могат да бъдат освободени от плащането на здравноосигурителни вноски у нас и за минали периоди, съобщиха от НАП.

Подаването на заявление в НАП вече не е обвързано с изискването това да стане преди напускането на страната, както беше досега. За да бъдат освободени от здравноосигурителни вноски обаче, българските граждани, живеещи извън родината, трябва да отговорят на няколко условия. Трябва да са български граждани, както и да са били в чужбина най-малко 183 дни през една календарна година. Най-важното условие за освобождаване от плащане на вноски за здраве е подаване на заявление в офиса на НАП по постоянен адрес.

Вече няма срок, в който това заявление трябва да бъде представено в НАП.

До 8 март 2013 г. законодателството изискваше документът да бъде подаван преди напускането на България.

Заявлението може да се подаде лично или чрез упълномощено лице. Документът може да бъде изпратен до НАП и по пощата, с обратна разписка.

За да се възстановят здравноосигурителни права при връщане в България, в НАП се подава друго заявление - за завръщане. Освен него трябва да се представят и документи, които доказват, че човекът е бил в чужбина повече от 183 дни през една календарна година. Такива документи могат да бъдат например копие от задграничен паспорт, удостоверение от областна дирекция на полицията, документ, издаден от компетентен орган на съответната държава, придружен с точен превод от заклет преводач на български и други.

Здравноосигурителните права на българи, които са били в чужбина и са подали заявление, могат да се възстановят по два начина. Единият е автоматично след изтичане на шест последователни месеца, през които те се осигуряват за здраве в България. Ако българите, които са били зад граница, искат веднага да възстановят своите здравни права, те трябва да платят еднократно 12 здравноосигурителни вноски върху минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващи се лица.

Ако се плащат през 2013 г., това са 12 вноски по 33.60 лв. С последните промени в Закона за здравното осигуряване българските граждани, които са граждани и на друга държава и не живеят постоянно (повече от 183 дни през

календарната година) на територията на страната, не подлежат на задължително здравно осигуряване в България. Те могат да декларират, че не дължат здравноосигурителни вноски с декларация по образец. Документът се подава в офис на НАП. Това може да стане лично, чрез пълномощник или по пощата с обратна разписка.

Българите, които живеят в страна - членка на ЕС, за периода след 1 януари 2007 г. трябва да имат предвид, че разпоредбите не се прилагат за периоди, за които съгласно европейските регламенти се прилага законодателството на другата държава - членка на ЕС.

Ако спрямо някого през периода на трудова заетост в другата държава членка е приложимо законодателството на съответната държава, за този период той ще бъде освободен от задължение за внасяне на здравноосигурителни вноски в НЗОК. За целта пред НАП може да се представи формуляр, издаден съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност или друг документ/удостоверение, издаден от компетентна институция на държавата членка, в който изрично е посочен конкретен период на задължително здравно осигуряване в тази държава членка.

Въз основа на данните, посочени в документа, месеците без данни за здравно осигуряване ще бъдат покрити и ще бъде коригиран здравноосигурителния му статус.